

DIRBTINIO KARVIŲ SĖKLINIMO NAUJOVĖ: SĖKLINIMO ŠVIRKŠTAS SU SKAITMENINE KAMERA

Šiuolaikinė žemės ūkio pramonė sparčiai keičiasi, tad kiekvienam ūkiui svarbu neatsilikti ir keistis kartu. Pieninių galvijų ūkio tikslas yra gera laikomų gyvulių reprodukcija, idealu, kai per metus iš vienos karvės gaunamas vienas veršelis. Tokiu atveju mažėja rizika, kad gyvuliai nutuks užsitęsusiame laktacijoje ir dėl to kitoje laktacijoje pasireikš mažesnis sergamumas medžiagų apykaitos ligomis. Kad pasiektų savalaikį karvių apvaisinimą, daugelis šiandieninių ūkių plačiai naudoja rujų skatinimo protokolus, kurių metu naudojami hormoniniai preparatai, taip pat ultragarsinius prietaisus ankstyvojo veršingumo ir reprodukcinės sistemos pakitimams nustatyti. Dirbtinio sėklinimo procesą taip pat galima palengvinti ir padaryti tikslesnį. Viena tokių priemonių yra inovatyvus dirbtinio sėklinimo švirkštas/vaginoskopas su skaitmenine kamera „CowScope“. Skaitmeninė kamera leidžia tiksliai realiu laiku matyti kur yra įvedamas sėklinimo švirkštas, taip yra užtikrinama, kad sperma bus išleista ten, kur reikia, ir bus galima tikėtis geriausio įmanomo karvės apvaisinimo po dirbtinio sėklinimo.

Kalbant apie patį „CowScope“, tai yra specialus įrankis, sukurtas palengvinti dirbtinio sėklinimo procedūrą. Jis sudarytas iš trijų dalių: vaginoskopo su integruota kamera, kuri leidžia tiksliai nustatyti, kur reikia patalpinti sėklinimo švirkštą sėklinimo metu, sėklinimo švirkšto, kuris įsistato į vaginoskopą, ir išmaniojo įrenginio, į kurį iš kameros vaginoskopo gale yra perteikiamas vaizdas dirbtinio sėklinimo metu, tai leidžia tiksliau įvertinti, ar karvė rujoja, ar gimdos kaklelis yra pakankamai praviras atlikti dirbtinį sėklinimą. Taip pat ši technologija įgalina gyvulininkystės specialistus matyti, kokios gleivės teka iš gimdos kaklelio rujos metu, o tai gali suteikti daug vertingos informacijos apie reprodukcinės sistemos sveikatą. Taip pat šio švirkšto inovatyvumas pasižymi tuo, kad nereikia apčiuopti gimdos kaklelio per tiesiąją žarną, o tai nesukelia diskomforto karvei ir asmeniui, kuris atlieka sėklinimo procedūrą, tokiu būdu galima atlikti daugiau sėklinimų ir nepatirti nuovargio.

Nors „CowScope“ gali būti puiki priemonė, palengvinanti dirbtinį sėklinimą, tačiau tai yra vienas iš įrankių ūkininkų, sėklintojų ir veterinarijos gydytojų arsenale. Užsienio šalyse toks sėklinimo būdas nėra naujiena, jis ypač populiarus tarp ūkininkų, kurie sėklina savo ūkio karves. Daugelis tokių ūkių pasiekia puikių rezultatų, tiksliau nustatoma ruja, sunaudojama mažiau spermos dozių, kad karvė taptų veršinga.

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas 2023 m. balandžio 13 d. pradėjo įgyvendinti projektą „Pieninių karvių sėklinimo efektyvumo ir rujos pilnavertiškumo didinimas naudojant inovatyvią sėklinimo įrangą ir chelatizuotų papildų, polifenolių derinius“ (paramos sutarties Nr. 14PA-KK-21-1-08766-PR001). Projekto metu dešimtyje skirtingų Lietuvos pieno ūkių bus įvykdyti parodomieji bandymai. Ūkininkai, žemės ūkio bendrovių specialistai, ūkių darbuotojai bus supažindinami su pažangia dirbtinio sėklinimo įranga „CowScope“, leidžiančia nustatyti optimaliausią sėklinimo laiką, atpažinti gimdos kaklelio ar makšties patologijas, mažinančias sėklinimo efektyvumą. Taip pat šis inovatyvus dirbtinio sėklinimo būdas padės įvaldyti dirbtinio sėklinimo procedūrą per trumpesnį laiką ir greičiau pasiekti gerų rezultatų asmenims, kurie neturi tam reikiamo išsilavinimo.

Ši naujovė ne tik atvers duris naujoms karvių reprodukcijos valdymo galimybėms, bet ir padidins karvių sėklinimo efektyvumą bei palengvins patį procesą.

Projektas yra finansuojamas iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir Lietuvos valstybės biudžeto lėšų. Dėl išsamesnės informacijos projekto įgyvendinimo klausimais prašome kreiptis į LSMU Veterinarijos tęstinio mokymo ir konsultavimo centro vadovą dr. Giedrių Palubinską (mob. 8 616 19245, el. paštas giedrius.palubinskas@lsmuni.lt).